

GEREKÇE

Çocuk evlilikler ve çocuk yaşta annelik, kız çocuklarını ve kadınları sosyal, ekonomik ve siyasi tüm alanlardan soyutlayan ciddi hak ihlallerinden birisidir. Ayrıca çocuk yaşta annelik, kız çocuklarının sağlıkları için de ciddi sakıncalar barındırmaktadır. Bu sakıncaları ortadan kaldırmak için çocuk istismarının bir biçimi olan çocuk evlilikler ve çocuk yaşta annelikle yoğun bir şekilde mücadele edilmelidir. Kanunlar eliyle de bu ve benzeri suç teşkil eden eylemlerin kamu görevlileri tarafından ihbar edilmesi zorunluluğu yükümlülük altına alınmıştır. Sağlık çalışanlarının özellikle aile içi şiddet, erken ve zorla evlilik, çocuk yaşta annelik vakalarında durum tespiti açısından önemli rol oynadıkları açıktır.

17 Ocak 2018 tarihinde ulusal basında yer alan haberlere göre, İstanbul Küçükçekmece'de bulunan Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 1 Ocak 2017 - 9 Mayıs 2017 tarihleri arasında yani yalnızca 5 aylık bir sürede, 38'i 15 yaşından küçük olmak üzere, yaşları 18'in altında 115 çocuğun hamilelik sebebiyle hastanede tedavi edildiği belirtilmektedir.

Kamuoyunda infial yaratan iddia bununla da sınırlı değildir. Hastanede görev yapan bir personelin çocukların durumuna ilişkin kayıtların polise bildirilmediğini fark etmesi üzerine hazırladığı tutanak ile durumu savcılığa bildirdiği, ancak durumu ihbar eden görevli hakkında inceleme başlatılarak görev yerinin değiştirildiği de iddialar arasındadır. Savcının yapmış olduğu araştırmadan sonra sorumlular hakkında savcılığın soruşturma talebinin, İstanbul Valiliği tarafından adli görevin ihmal edilmediği ve görevi kötüye kullanma suçunun oluşmadığı kaydedilerek 4 Aralık 2017 tarihli yazı ile reddedildiği belirtilmektedir.

Türk Ceza Kanunu'nda çocukların cinsel istismarını düzenleyen 103. maddenin 1. Bendine göre, "Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden; a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış, b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedenle gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır" denilerek bunun açıkça bir suçun işlenmesi olduğu kabul edilmiştir. Ayrıca aynı kanunun Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi

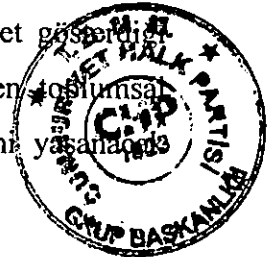

başlıklı 280. maddesinde ise, “Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır” denilerek bu suçla ilgili hukuki müeyyideler ve sağlık çalışanlarının sorumluluğu gösterilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’na göre evlenme yaşı on yedi olarak belirlenmiş olmasına rağmen olağanüstü durumlarda hâkim kararıyla 16 yaşını dolduran bireylerin de evlenmesine izin verilmektedir. 24. dönemde Mecliste kurulan Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu’nun 717 Sıra Sayılı Raporunda Erken Yaşta ve/veya Zorla Evlilikler konusu başlığı altında bu konuya değinilmiştir. Uluslararası belgelere göre de bu konuda 18 yaş altında yapılan her evliliğe “çocuk evliliği” ve evlenen kıza ise “çocuk gelin” dendiği belirtilerek dünyanın pek çok bölgesinde bu durumun bir insan hakları ihlali olduğu söylenmiştir. Ayrıca ülkemizde erken yaşta evliliklerin durumuna bakıldığında resmi nikâh gibi herhangi bir resmi işlem gerçekleştirilmeksizin dini evlilikler biçiminde gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Bu durum da kız çocuklarının ve kadınların Cumhuriyet’in en önemli kazanımlarından olan Medeni Kanun’la sahip oldukları yasal haklarını kullanabilmelerinin önünde ciddi engel yaratmakta, kız çocukları ve kadınları mağdur etmektedir.

Son yaşanan olayda 118 kız çocuğunun hamile olmasına rağmen resmi mercilere başvurulmaması, Hükümet’in gece yarısı önermeleri ile çocuk istismarcılarına af getirme çabası, Diyanet’in çocuk evliliklere ilişkin tanımlamaları gibi adımlar kamuoyunda bu vakada da Hükümet’in etkin bir girişimde bulunmayacağı yönünde endişe yaratmaktadır. Yaşanan olaylar zincirinde, sağlık görevlilerinin karşılaştıkları suç teşkil eden vakalara ilişkin herhangi bir ihbarda bulunmadıkları yani yasal yükümlülüklerini yerine getirmedikleri görülmektedir. Oysa kız çocuklarımız ülkemizin, toplumumuzun geleceği, sosyo-ekonomik kalkınmamızın temel yapı taşlarındandır. Değil 118, tek bir çocuğumuzun dahi istismara uğramaması, haklarından yoksun bırakılmaması için Meclis’e çok ciddi sorumluluklar düşmektedir.

Kanun, yönetmelik ve resmi yazışmalarla konusunun suç olduğu açıkça belirtilen bu konu da TBMM olarak gerekli adımların acil olarak atılarak toplumun büyük hassasiyet gösterdiği İstanbul Küçükçekmece ilçesinde yaşandığı belirtilen skandalın benzerlerinden toplumun olarak korunmak, hak ihlallerinin ve suiistimallerin tespitinin sağlanarak yeni

hadiselere karşı önlem alınması amacıyla TBMM İctüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

